

ذهن اندازی (ش.ش)

ذهن اندازی (ش.ش) **کژکار** ذهن در فرآیند فهم است. ذهن اندازی، معلول تعمیم ها، تشبیه ها و پیشداوری های نادرستی است که ذهن ما ناخواسته صورت می دهد و ما به آن ترتیب اثر معرفتی می دهیم.

ذهن اندازی ها، زیرساختی در سیستم عصبی ادراکی و روحيات و تعصبات فرهنگی و اجتماعی ما دارند (مثلاً: در مورد مغز و روح: وجود تنبلی، عجله و شوق به فهمیدن در قوای ادراکی) بوالفضولی های قوه خیال و استحسانات در وقوع ذهن اندازی بسیار موثر است. معمولاً و بطور شایع در تعاملات علم ساختی، ذهن اندازی رخ می دهد و باید مراقب آن بود. **ذهن اندازی مغالطه نیست.** زیرا در آن قصدی وجود ندارد و حیثیت مفهوم و مصداق آن ترتیب مقدمات استدلال نیست. بلکه معطوف به توضیح لیز خوردن های ذهن است. در واقع ذهن اندازی، حدس های نادرست است که بیش از حد مورد توجه قرار می گیرد.

مثلاً^۱ تقریرات علمی دانشمندان، بی دینی آنان را برای ارباب کلیسا، ذهن اندازی می کرده است.

مثلاً^۲ راهبرد « اتمیسم » که جهان ماده را محصول گردآمدن ذرات و نسق یافتن آن می دانست؛ فقط این مطلب را ذهن اندازی (و نه استدلال) کرده بود که جهان نیازی به خالق ندارد! (نک. نظریه المعرفه رجاء بخش اول)

مثلاً^۳ تشکیل کروموزوم های سلول، در کپسول فشرده، عدم نیاز به ناظم و صانع را ذهن اندازی می کند.

مثلاً^۴ مفهوم توکل به خدا و تاثیر دعا، عدم نیاز به جدیت در برنامه ریزی در زندگی را ذهن اندازی می کند.

مطالب مهم^۵

1. **ذهن اندازی تکثر**، خطای متمایز انگاری در مورد پدیده هایی است که گمان می کنیم متکثرند و اما متکثر نیستند. مانند روش تجربی، عقلی و نقلی که کنه یک منطق جامع گوهری دارند. در برابر ذهن اندازی تکثر، **ردوکسیون و تحول به تقلیل** قرار دارد. خصیصه ظهوریافتگی (Emergence) نیز تقریباً به همین موضوع اشاره دارد.

2. معمولاً جوامع مذهبی و ایدئولوژیک حتی عالمان دین، اگر مسئله ای را بدرستی نفهمند و آن را کمی تا قسمتی مخالف آموزه های دین بیابند، کفرگویی را ذهن اندازی می کنند. همچنین بسیاری از دانشمندان به دلیل ذهن اندازی در پژوهش های علمی خود ممکن است به بی دینی رو بیاورند. هر گاه استنتاج علمی به دلیلی غیر علمی (نگاه ناعلم) صورت پذیرد، ذهن اندازی رخ داده است. عالمان دین باید هم‌طور که مراقب حریم دین هستند، مراقب ذهن اندازی های نابجا هم باشند. همین‌طور دانشمندان علوم طبیعی.

لطفاً با گسترش مطلب بالا ما را یاری کنید